

Zápis z obhajoby disertační práce

Studentka: Hana Burešová

Studijní program: Filologie

Studijní obor: Didaktika konkrétního jazyka

Název práce: „Využití Feuersteinova instrumentálního obohacování pro rozvoj čtenářských strategií dospívajících s dyslexií“

Jazyk práce: čeština

Jazyk obhajoby: čeština

Školitel: doc. PhDr. Lucie Saicová Římalová, Ph.D.

Oponenti: doc. PhDr. Pavla Zajícová, Ph.D.
PhDr. Lenka Morávková Krejčová, Ph.D.

Datum obhajoby: 20. 6. 2017

Místo obhajoby: UK FF, nám. Jana Palacha 2, Praha 1, místnost č. 24

Předseda komise: prof. PhDr. Karel Šebesta, CSc.

15:05 Předseda komise prof. PhDr. Karel Šebesta, CSc., zahájil obhajobu, představil studentku, sebe a přítomné členy komise. Ani jedna z oponentek nebyla u obhajoby přítomna.

15:09 Školitelka doc. PhDr. Lucie Saicová Římalová, Ph.D., seznámila přítomné stručně se studentčinou prací a studiem, se svým hodnocením studentčina studia a její disertační práce. Školitelka ocenila hlavně nově užitou metodologii výzkumu studentky, pečlivost, s níž byla práce zpracována, nový přínos pro danou výzkumnou oblast. Dotázala se na podobu vypracovávaných deníkových záznamů. Uvedla, že práci doporučuje hodnotit jako úspěšnou s výsledkem „prospěla“.

15:12 Studentka seznámila přítomné s tezemi své disertační práce. Nejprve odůvodnila motivaci výběru tématu. Skupinu žáků s dyslexií vybrala proto, že výzkum čtenářských strategií této skupiny žáků podle ní nebyl zatím dostatečně zpracován. Odůvodnila metodiku užitou v práci, v níž

kombinovala kvalitativní i kvantitativní přístup. Představila cíle výzkumu, zmínila, že se zaměřovala na široký výzkum čtenářských strategií, v nichž pracovala s deficitem kognitivních funkcí dané skupiny žáků, které doprovázejí jejich recepci textu. Zdůvodnila výběr skupiny žáků a škol zapojených do výzkumu. Představila metody výzkumu sebepojetí školní úspěšnosti, které využila při srovnávání výsledků reedukací, a všechny další metody (dotazník SPAS, dotazník MALS, rozhovor, videozáznamy, deníkové záznamy aj.). Dále studentka popsala jednotlivé fáze práce s žáky pomocí Feuersteinovy metody, které uplatňovala. Uvedla, které hypotézy se potvrdily, a které naopak výzkum vyvrátil. Zmínila též úskalí výzkumu spočívající ve výběru období testování, nuceného zkrácení celého výzkumu a ve volbě diagnostického nástroje.

15:25 Člen komise PhDr. Robert Dittmann, Ph.D., seznámil přítomné v zastoupení oponentky doc. PhDr. Pavly Zajícové, Ph.D., s jejím posudkem. Oponentka ocenila promyšlenou strukturu práce, cenné výsledky výzkumu, formální aspekty práce, jednotnost. Položila studentce tyto otázky:

Jak se jmenuje vyučovací předmět FIE?

Jak byste charakterizovala místo, jaké zaujímá v postupech instrumentálního obohacování dle Feuersteina a v konceptualizaci studentky těchto postupů učení učitel se sociálním a emocionálním strategiím?

Byl uveden závěr posudku, že oponentka doporučuje předloženou disertační práci k obhajobě s návrhem klasifikace „prospěla“.

15:30 Členka komise doc. PhDr. Ivana Bozděchová, CSc., seznámila přítomné v zastoupení oponentky PhDr. Lenky Morávkové Krejčové, Ph.D., s hlavními body jejího posudku. Oponentka ocenila hluboký vhled do tématu práce, důležitost daného výzkumu, upozornila na dosavadní absenci zpracování tohoto tématu, ocenila též multidisciplinaritu práce a přinesené nové poznatky nejen v oblasti výzkumu mateřského jazyka, ocenila způsob propojení teorie s oblastí čtenářských strategií, kultivovanost projevu studentky a způsob zpracování celé práce. Oponentka vyslovila výhradu k nejasnému vymezení výzkumných otázek.

Položila studentce tyto otázky:

Lze v tuzemské či zahraniční literatuře nalézt podobné studie, které by danou studii podpořily nebo které by pomohly dosažená data interpretovat?

Jaké má autorka další plány s didaktickými materiály v daném tématu?

Byl uveden závěr posudku, že oponentka doporučuje předloženou disertační práci k obhajobě s návrhem klasifikace „prospěla“.

15:40 Studentka reagovala na vyjádření školitelky. Vysvětlila podobu deníkových záznamů, které si žáci vedli, a připustila, že během práce bylo třeba podobu deníků upravovat a dát žákům jasnější instrukce.

15:43 Studentka reagovala na posudky oponentek a jejich otázky:

Uvedla, že daný koncept (FIE) bývá ve školní výuce pojmenováván různě.

Uvedla principy, jak mohou být sociální a emocionální strategie ve skupině rozvíjeny.

Uvedla, že literatury, která by se tomuto tématu věnovala, je poskrovnu. Jmenovala podobnou studii založenou na výzkumu, při němž byla uplatňována daná metoda, ovšem na jiné skupině žáků. Doplnila podobné výzkumy využívající Feuersteinovy metody, které proběhly v zahraničí (Írsko, Slovensko), a jeden zahraniční (Kanada) program využívající metakognici při rozvoji čtenářských dovedností.

Uvedla, že didaktické materiály, které vznikly, je třeba vždy zasazovat do kontextu a že při uplatňování dané metody je nezbytné být s touto metodou detailně seznámen, např. díky výcviku.

15:48 Školitelka doc. PhDr. Lucie Saicová Římalová, Ph.D., se vyjádřila k vystoupení studentky tak, že otázky byly uspokojivě zodpovězeny. Rovněž zástupci oponentek se vyslovili v tom smyslu, že reakce na oponentní posudky byla zcela uspokojující.

15:49 Předseda komise prof. PhDr. Karel Šebesta, CSc., zahájil diskusi.

V následné diskusi vystoupil/a:

Školitelka doc. PhDr. Lucie Saicová Římalová, Ph.D., se otázala na novou publikaci věnovanou Feuersteinově metodě. Studentka souhlasně reagovala a uvedla možnost propojovat tuto teorii s konceptem řeči matek.

Členka komise prof. PhDr. Jana Hoffmannová, DrSc., se ptala na vztah sebepojetí a sebehodnocení a jak byly tyto pojmy prezentovány při rozhovoru s rodiči. Studentka reagovala vysvětlením možných rozdílů mezi sebepojetím a sebehodnocením. Uvedla, že vycházela z přístupné odborné

literatury, proto volila pojem sebepojetí. Dále uvedla, že během výzkumu čelila úskalí, že mnozí rodiče nebyli ochotni se do výzkumu zapojovat aktivně, a dále komentovala spolupráci s rodiči a způsob, kterým jim svůj výzkum prezentovala.

15:55 Předseda komise prof. PhDr. Karel Šebesta, CSc., ukončil vlastní obhajobu a komise zahájila neveřejné zasedání o klasifikaci obhajoby disertační práce.

Předseda komise prof. PhDr. Karel Šebesta, CSc., seznámil studentku a přítomné s výsledkem obhajoby: Obhajoba disertační práce byla klasifikována prospěla.

Zapisovatel: Mgr. Hana Prokšová